

PLANTEFOKUS

PLANTEAVL
Kontakt: Kaj Lund Sørensen
kls@effektivtlandbrug.dk
61 20 96 67

Hvid vårraps giver op mod fire ton

Rent økonomisk giver Lysidé vårraps med hvide blomster mindst lige så meget på bundlinjen som vinterraps, vurderer østjysk rapsavler.

AF KAJ LUND SØRENSEN

Hvid vårraps har givet mellem 35 og 40 hkg pr. hektar på god jord lidt nord for Århus.

- Det er imponerende. Det kunne jeg godt tænke mig at prøve igen, siger Niels Balle på gården Engholm nær Trige. Han har haft godt otte hektar vårraps med hvide blomster. Det er sorten Lysidé, der er mindre udsat for angreb af glimmerbøsser i blomsterstadiet.

Enkelte glimmerbøsser

- Vårrapsen lå lige op ad et stykke vinterraps. Det er be-

mærkelsesværdigt, at der ikke har været skadedyr fra vinterrapsen på nabomarken, siger han.

Der var enkelte glimmerbøsser i afgrøden, men det var ikke planen, at de skulle bekæmpes.

- Jeg ville ikke have kørt kun for at sprøjte mod glimmerbøsser, men da jeg alligevel

var ude for at sprøjte mod flyvehavre, tog jeg et pyrethroid med, forklarer Niels Balle.

Der er således kun behandlet mod skadedyr én gang.

Næsten som vinterraps

- Det er imponerende, at vårraps giver så godt. Det er næsten lige så godt som vinterraps.

- Det er imponerende, at vårraps giver så godt, siger Niels Balle fra Trige nord for Århus. Han synes også, at det er bemærkelsesværdigt, at der ikke er kommet skadedyr fra vinterrapsen på nabomarken. (Foto: Kaj Lund Sørensen)

- Der er flere omkostninger i vinterraps, og mange steder er udbytterne ikke meget højere, vurderer den østjyske rapsavler.

Der er brugt 130 kg kvælstof pr. hektar, hvilket er meget mindre end i vinterraps. Og det samme gælder input på planteværnsiden.

Niels Balle vurderer, at der

rent økonomisk er mindst lige så meget tilbage på bundlinjen i Lysidé vårraps som i vinterraps.

Skal prøves igen

Han dyrker den mest for at prøve den som en alternativ vårafgrøde.

- Det er noget makværk at så vinterraps midt i høst, og nogle steder – hvor der har været kraftig nedbør – står de også dårligt, siger han om vinterrapsen.

Den specielle vårraps sort skal prøves igen.

- Det var positivt. Der er stor chance for, at der kommer hvide raps i markplanen igen næste år, fortæller Niels Balle.

- I en tør sommer, er der problematisk med for lidt vand i den periode en vårafgrøde blomstrer, men det ser jo ud til, at vi skal have fugtige somre. Så kan det måske godt lade

sig gøre at avle noget vårraps, mener han.

Aventrol virker godt

Vårrapsen blev høstet direkte uden skårlægning den 7. september med omkring 13 procent vand.

Den er sprøjtet ned med Roundup samt behandlet med Aventrol planteolie for at undgå drysrespild.

- Jeg er positivt overrasket over »klisterbehandlingen« (Aventrol, red.). Ingen af skulperne sprang op. Det er imponerende, understreger han.

Vårrapsen blev sået 25. april med 2,5 kg pr. hektar.

Niels Balle driver i alt 550 hektar med hvide, vinterraps, vårraps, vinterbyg, vårbyg, rug, hestebønner og frøgræs.

kls@effektivtlandbrug.dk
telefon 61 20 96 67

Hvidblomstret vinterraps på vej

»Flower Power Systemet« i raps baserer sig på, at hvide blomster virker mindre tiltrækkende på skadedyr end gule blomster.

AF KAJ LUND SØRENSEN

Erik Tybirk, som har forædlet vårrapsen Lysidé, er ikke overrasket over Niels Balles udbytter på 3,5-4 tons pr. hektar.

- Det har været et godt år for vårraps, der er gode udbytter i år, siger han.

Lysidé er ifølge Erik Tybirk ikke garanteret fri for glimmerbøsser.

Han anbefaler at bruge en almindelig sort som en gul kant rundt om marken. Erik Tybirk kalder det »Flower Power Systemet«. Dyrknings-systemet baserer sig på, at hvide blomster virker mindre tiltrækkende på skadeinsekter som glimmerbøsser, skulpesnudebiller og skulpegalmug end gule blomster.

Hovedafgrøde og fangafgrøde

Ved samdyrkning af en hvidblomstret raps som hovedafgrøde på marken og en gul raps som fangafgrøde i et bælte på tre til tolv meter, kan behovet for insektmidler under rapsens blomstringsfase mindskes.

Ved at omgive den hvide raps med et bælte af en gul raps kan man reducere flyvningen af skadedyr ind i den hvide hovedafgrøde.

Ud fra den solgte mængde udsæd vurderer Erik Tybirk, at der i år er dyrket 500-700 hektar med Lysidé i Danmark. Dertil kommer cirka 12.000 hektar i Litauen samt noget i Letland og Polen, hvor der dyrkes vårraps på grund af klimaet. Der dyrkes også lidt Lysidé Sverige.

Forholdstal for udbytte på 95

Erik Tybirks firma, Knold &

Top ApS har også en hvid vinterraps sort på vej.

I værdiafprøvningen kom sorten Witt ud med 95 i forholdstal for udbytte.

- Witt ligger godt i forhold til andre linjesorter. Jeg tror, den kan blive meget interessant for økologer. De får bedre muligheder for at dyrke raps, vurderer forædleren.

En ny hvidblomstret vårraps, SilverShadow, er med i 2. år i den officielle afprøvning.

Gourmet olie

Afsætningen sker blandt andet via DLG Food, som markedsfører koldpresset gourmet olie

baseret på frø af hvidblomstret raps.

Knold & Top har desuden en dværgvinterraps, Lilput, der forventes på sortlisten.

Lilput bliver højst 70 cm høj og er tænkt til salat. Hvid raps er stærkt på vej frem som baby leaf salat (rapssalat eller Colza-salat).

- De hvidblomstrede rapsplanter har ikke den bitre smag i bladene. Og til salat kommer det blandt andet an på, hvor mørke bladene er i farven, forklarer Erik Tybirk.

kls@effektivtlandbrug.dk
telefon 61 20 96 67

Beskrivelse af Lysidé vårraps

- Flødefarvede blomster.
- Lavt indhold af erucasyre.
- Lavt indhold af glucosinolater (11 µmol/g frø).
- Middel til sent modningstidspunkt.
- Middel til lang plantehøjde.
- Middel til stærk tendens til lejesæd.
- Høj til meget høj frøvægt.
- Højt olieindhold.
- Lavt proteinindhold.
- Olie fra Lysidé smager godt. Det har vist sig, at koldpresset, uraffineret olie fra Lysidé har en endnu bedre og mildere smag end koldpressede, uraffinerede olier fra gulblomstret raps.
- Knold & Top ApS har udviklet sorten, som blev optaget på den danske sortliste i 2007 og EU-sortlisten i 2008.
- Den lyse blomsterfarve i Lysidé er overført fra en gammel skotsk foderraps gennem gentagne tilbagekrydsninger.
- Lysidé markedsføres i Danmark af DLF-Trifolium.

Kilde: Knold & Top ApS

LRØ holder

Åben mark med mellem- og efterafgrøder

21. september kl. 13.00 - 16.00
Ved Alrøvej 361 - 8300 Odder

Over 50 parceller med forskellige blandinger.
www.OptiPlant.dk

Projektet har fået tilskud fra "Grønt Udviklings- og Demonstrations Program, GUDP under Fødevareministeriet"

